

Název učiva: BARUCH SPINOZA 1656-1677
RACIONALIZMUS

exkomunikovaný (Eid)
samotáč

dielo: Etika vylúčená geometricky
... odmietať ponuku kráča ...

inšpirovaný: Descartes
Platonizmom

I. Kľúčové pojmy:

- substancia: causa sui
- atribút:
- mody:
- psychofyzický paralelizmus: body-mind problem
- panteizmus: monizmus, natura²⁺¹, immanencia,
- intelektuálna intuícia: adekvátna idea
- axioma: matematikar, more geometrico
- determinizmus: logická nevyhnutnosť
- sloboda: pochopenie nevyhnutnosti, nie vlasťnosť človeka
- sub specie aeternitatis: baroko, rozumom ponad prechovosť okamihu,
- amor intellectualis: rozumová láska k Bohu
- afekty a vášne: ... ve keď sa rozum stane vášňou

2. Základné tvrdenia:

Príroda je príčinou seba samej. Substancia = Príroda = Boh

Poriadok a súvislosť ideí je rovnaký ako poriadok a súvislosť materiá-
-lného sveta.

Nepravda (omyl, chyba, lž) je spôsobená neprítomnosťou (adekvátny) idey.

Človek sa považuje za slobodného lebo si je vedomý svojich činov a nepozná
príčiny, ktoré ich určujú.

Šťastie spočíva iba v rozumnom živote, aj sloboda.

Duša a telo sú jedno a to isté, čo sa raz chápe v atribúte myslenia
a raz v atribúte rozprístranosti.

Some mody božskej substancie ...

Sebauuspokojenie je tým najväčším dobrom. Sebazachovanie je cieľom vš. cieľov.

Pokora je dobrá iba pre tých, čo nevedia žiť v súlade s rozumom.

3. Problémy - riešenia:

- Ako je možný pokrok a tvorivosť, ak sa všetko deje podľa večných a nemenných zákonov; a jedno nevyhnutne vyplýva z druhého?
- 3 roviny alebo druhov poznania = 3 vesmíry, druhov sveta, svetov?
3 stavy vedomia
- Hegel (niekôr) Spinozovi vyčíta, že „zničil princíp subjektivity, individuality, osobnosti...“ Ako to myslel?
- Spinoza je „fanúšikom“ demokracie... Ako to vyplýva z toho, čo v jeho myšlienkach vieme. Objasni - najdi prepojenie (rozumové - logické)

4. Otázky - odpovede:

- Ako riešil (vyriešil?!) Spinoza body-mind problem, ktorý otvoril?
Descartes?
- ... Voltaire niekôr poznamenal (namietal), že Boh je potom (...) aj v konštantnom
Objasni ako to myslel (VOLTAIRE)?
krúže...
- Bláženosť má je odmenou za cnostný život, cnosť samotná je blaženosťou.
Objasni a exemplifikuj.
- Porovnaj ↑ situáciu zakopnutia na schodoch z pohľadu Descartesu,
Spinozu a Leibniza; ako by to objasnili tieto páni?
„náhodou“

5. Organizačné pokyny a poznámky: